

Патријарх Порфирије: Господ нас воли безусловно и позива нас на такву љубав

Беседа Његове Светости Патријарха српског г. Порфирија одржана 19. октобра 2025. године, на Томиндан, у цркви Светих апостола Вартоломеја и Варнаве у Раковици.

Браћо и сестре, најпре да кажем да се радујем што сам данас овде заједно са вама и што имамо прилику да се заједно молимо Богу, да чинимо оно што је најважније у животу сваког од нас појединачно, али и у животу једне заједнице и једног народа, а то је да молитвом разговарамо с Богом, да молитвом грлимо Бога и будемо загрљени Његовом љубављу.

Не постоји ништа важније у човековом животу од молитве. То је истинско и право дисање читавог нашег бића. То је ваздух без кога не постојимо, јер без Бога ми остајемо само биолошка творевина и јесмо бића која имају свој почетак и свој крај овде и сада. Поставља се питање какав је смисао човековог живота, зашто постоји на овом свету, да ли постоји да би био испуњен горчином, муком, бедом и јадом и на крају завршио под земљом, па се врло брзо о њему изгубио сваки глас и сваки траг. Чак и они најближи, што је природно, у борби за свој опстанак и живот, врло брзо заборављају на њега. Али, гледајући молитвом, живећи молитвом, живећи у Цркви, живећи,

једном речју, Христом, ми знамо да човек није само месо, да човек није само материја, да није само прах, пепео и трулеж, него је, изнад свега и пре свега, икона Божја и да је саздан не само за много више од обичног биолошког живота, него да је саздан и створен за пуноћу, за лепоту, за радост, за смисао, да је створен за вечност, да је створен за љубав.

Зато се заиста данас радујемо што овим сабрањем показујемо да смо Христови, да је молитва Христу Богу нашем наша мисао, наша реч и наш живот. Знајући да је то атмосфера, контекст и основ нашег живота, ми знамо да смо живи заувек, у векове векова. Благодаћу Божјом, љубављу Сина Божјег, Христом смо живи. Ми у Цркву улазимо вером. Вера је оно што нас уводи у тајну нашег односа са Богом. И апостол Павле када се обраћа онима који су многобошци, онима којима сведочи Христа, вели да је вера оно што је најважније, да је вера довољна да прогледамо и да идемо путем спасења. Апостол Јаков, који се обраћа верницима, каже да вера јесте корен и почетак, али да није довољна сама по себи, тј. да вера није тек наше уверење о томе да Бог постоји и да ако имамо такву веру, онда је она недовољна. Недовољна је за наше спасење зато што није испунила и искористила све своје капацитете, није дошла до свога савршенства, до своје пуноће. Вели да је истинска и права вера онда када се потврђује делима. Каже: Вера без дела је мртва (Јк 2,17).

Верујемо у Бога, имамо поверење у Њега, али онда својом вером имамо потребу и да саображавамо себе и читав свој живот вољи Божјој, речи Његовој, Његовим заповестима и Његовом Јеванђељу. Не зато што то Бог хоће, што Он то наређује или што је то Њему из било ког разлога потребно, него због тога што живећи по речи Божјој, испуњавајући закон Божји и заповести Његове, ми развијамо своје дарове, своје таленте и своје потенцијале у складу са речју Божјом, али и у складу са оним због чега смо створени, у складу са нашом природом, у складу са нашим назначењем, у складу са нашим здрављем. Једном речју, када је наша вера практична, онда смо ми духовно здрави, онда узрастамо непрестано и том узрастању нема краја. Усавршавамо се у вери, нади и љубави. Усавршавамо се у Христу, растући Његовом светошћу и Његовом благодаћу баш онако како су чинили светитељи Божји, подвижници Цркве наше, па из нашег народа, па и у наше дане.

Наравно, печат, одлика и критеријум истинског и правог духовног живота и чувар практичне вере јесте смирење. Оно не дозвољава да, вођени вером и испуњавајући заповести Божје, упаднемо у сујету и гордост, да помислимо да

смо бољи од других, да почнемо друге да критикујемо, оцењујемо и процењујемо. Имајући смирење, угледајући се на Христа и постајући кротки, све и свја видимо као дар Божји. Видимо све и сваког као свог ближњег, као свог брата, као свог пријатеља. Тако и у данашњем Јеванђељу, Господ подразумева да онај који је вером ушао у Цркву и који живи молитвом и у смирењу, узраста у љубави која сажима све остале подвиге и врлине у себе.

Када кажемо љубав – у њој је све, сав наш живот који је опредељен за Христа, али и сам Христос присутан у нама и око нас, јер Он је љубав. И Господ подсећа на то да је љубав најважнија и да не постоји никакав услов који ми можемо поставити било коме у нашој потреби и намери да га волимо, јер Господ нас безусловно воли. Друга је ствар што ми својим слабостима, својим падовима, гресима, страстима и злом у себи онемогућавамо себе да осетимо и да видимо ту љубав Божју. Тек онда када се смиримо, када се у нама пробуди покајање, када кажемо: „Господе, опрости“, осетимо благодат Божју, осетимо да нас Господ милује, да је ту, да нас загрли и да је само потребна храброст да ми Њему пружимо руку. Јер ми се често бојимо искорака из себе, искорака у сусрет Богу. Често се плашимо да откријемо себе и своју душу до краја, а када и најмањи корак учинимо на том путу, није могуће да не осетимо благодат Божју, ту топлину љубави Његове, Његовог загрљаја и Његовог милосрђа.

Нема никаквог услова који нам Господ поставља да би нас волео. Воли нас безусловно, позива нас на такву љубав. У данашњем Јеванђељу каже да треба да волимо све, да чинимо другима оно што бисмо волели да они нама чине. То је златно правило наше вере.

Дакле, да чинимо свима оно што бисмо желели да они нама чине и да не гледамо при том шта су нам учинили. Господ ће нас питати шта смо ми другима чинили, а не шта су они нама чинили. Зато и подсећа да је лако волети ако нас неко воли, да је лако дати некеме ако је нама неко дао. То је, заправо, онај старозаветни закон: „Око за око, зуб за зуб“. И то је, у суштини, одбрана својих егоистичких права и своје праведности. А Господ нас позива да пређемо корак преко границе својих права и своје праведности, онога што мислимо да нам припада и да учинимо све да бисмо се Њему уподобили. Он се распео из љубави због нас. Дакле, и ми свој его морамо распети и своју љубав распети у односу на сваког. Љубите и непријатеље своје, то је крајњи позив Божји нама. Нема ничег тежег, ништа компликованијег, али то је потпуно уподобљење и поистовећење са Господом нашим. Зато имамо мученике и светитеље наше Цркве, зато су и прве Литургије служене на гробовима, на моштима светих мученика. Наравно, то не значи да треба бити

наиван и да треба срљати у опасност. Не, то значи да треба имати истинску и праву мудрост, богомудрост, и разликовати добро од зла, црно од белог, али не дозволити, онда кад препознамо зло, да се у нама зацари осветољубивост, да се у нама зацари мржња и агресија, већ имати пред собом непрестано Христа и Његову реч слушати и ићи за Њим. Онда ће бити оно што је воља Божја.

У Апостолу који смо чули, апостол Павле Коринћанима каже: „Кад нас грде, благосиљамо; кад нас гоне, трпимо; кад хуле на нас, молимо; постасмо као сметлиште света, свима смеће до данас“ (1Кор 4, 12-14). Дакле, реч је о томе: кад нас грде, ми се молимо Богу. Значи, свесни смо да нас грде неправедно. Кад нам наносе зло – праштамо, а то не значи да нисмо свесни да они то нама чине. Међутим, везујемо се за Христа, хоћемо да учинимо оно што Он хоће и онда знамо да ћемо бити победници, да ћемо бити хероји Цркве Његове, не својом снагом и својом силом, него Његовом благодаћу и Његовом љубављу.

Зато, браћо и сестре, можемо да се сабирамо, да служимо свету Литургију и можемо да се радујемо увек, сваком човеку и свакој твари, али најпре међу собом, међу најнепосреднијим нашим ближњима. Све ово што читамо у Јеванђељу односи се најпре на наше међусобне односе, унутар породице. Ако те је увредио муж, ако те је кињио, молиш се за њега. Ако те је увредила жена, ако ти је супруга нанела неку неправду, молиш се за њу и прашташ јој. Молиш се Христу Господу, а онда ће Господ, због твоје молитве и твоје спремности да, чувши Његову реч, праштајући својој супрузи и ти свом супругу, исцели све што је болесно међу вама било. И то важи у сваком нашем међусобном односу. Практикујући реч Божју унутар најнепосредније своје заједнице низводи се благодат Божја међу нас, а ми тако постајемо способни да онда свуда и на сваком месту сведочимо Христа, љубав Његову и да Га слаavimo заједно са свима светима, Њега, Оца Његовог и Духа Светог, сада и увек и у векове векова. Амин.

spc.rs